

Jurnalul.ro › Cultură › Céline, viața formidabilă și proza truculentă

Céline, viața formidabilă și proza truculentă

de
Florian
Saiu |

27
Mai
2025

06:20

Romancier, eseist și pamfletar, Louis-Ferdinand Céline (pseudonimul lui Louis-Ferdinand Destouches) a fost adus pe lume la Courbevoie, Seine, în 27 mai 1894 și a murit la Meudon, în 1 iulie 1961. Viața sa se confundă cu opera.

ULTIMA ORĂ

» Vezi toate știrile

GALERIE FOTO TIFF.24 anunță cele două competiții internaționale

Consumatorii au returnat 1,45 miliarde de ambalaje SGR, în primele patru luni din 2025

Românii au ales Antena 1 la depunerea jurământului și preluarea mandatului de către președintele Nicușor Dan. Ediția Specială Observator, lider de audiență

NEWS ALERT Surse: Nicușor Dan a vorbit la telefon cu Donald Trump timp de 10 minute

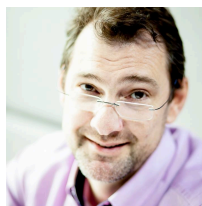
Fifor: PSD va susține măsurile bune pentru țară, chiar și din opoziție

EDITORIALE

Margueritei Guillou, născută în 1868 la Paris. Medic de profesie, scriitor prin excelență, Céline a fost și este unul dintre cei mai mari **romancieri** francezi ai secolului XX. Colaboraționist în vremea ocupației naziste, Céline a părăsit Franța după Al Doilea Război Mondial, dar a revenit acasă și a fost reabilitat, după un an de pușcărie (1951), atât ca medic, cât și ca scriitor. De aici înainte cedăm literele în favoarea cercetătorului Toader Saulea, care a schițat un portret memorabil al scriitorului în „Dicționarul scriitorilor francezi” (Polirom, 2012): „Des Touches de Lentillière, familia tatălui, aparținea micii nobilimi. Originară din Bretagne, familia Guillou se compunea din mici meseriași și negustori. Funcționar la o companie de asigurări, Le Phénix, devenită, în Mort à crédit (Moarte pe credit), Compania Coccinelle-Incendie, tatăl, absolvent de liceu fără bacalaureat, cu un talent modest pentru desen, visase să ajungă ofițer de marină”.

Crescut de doică

Tot înainte: Louis va moșteni de la el vocația călătoriei, iar de la bunicul său, Auguste Destouches - profesor de litere, autor al câtorva poeme și al unui roman de aventuri

România energetică: lider regional sau campioană la blocaje?

Daniel Apostol

Chinurile re(facerii)

Rasvan Popescu

Keynesianismul european contemporan, de la verde, la kaki

Ionuț Bălan

condei, începând cu primul său roman, *Voyage au bout de la nuit* (Călătorie la capătul nopții) (1932). Crescut de doică, departe de Courbevoie, unde nu a locuit niciodată, Céline și-a mitizat locul de baștină, toponim încărcat de istorie - Henric al IV-lea, «le Vert-Galant», a fost cât pe ce să se înece în iazul de atunci (de la rampa podului), zorit să ajungă la nu știu ce curviștină -, loc de identitate simbolică, ancoră socială, culturală și geografică salvatoare pentru scriitorul surghiunit, învinuit și condamnat pentru trădare: Céline? Nu poate fi trădător, doar e din Courbevoie, avea să declare vestita actriță franceză Arletty (Léonie Bathiat) în vremea procesului judecat la Paris în contumacie”.

Ghid și interpret trilingv

Absolvent al școlii primare în 1907, neavând înclinații deosebite, Louis este hărăzit comerțului: „Ambiția mamei era să facă din mine un patron de mari magazine, în mintea ei nu vedea mai departe de atât. Iar tata nu voia să fac studii, considerând că asta înseamnă mizerie, și vedea asta prea bine aflându-se în ea până la gât”. „Lucru rar în epocă, Céline urmează stagii de limbi străine: două în Germania și unul în Anglia.

mai fericiți cu puțință... -, exersând apoi ca ghid și interpret trilingv, Céline își descoperă darul comunicării cosmopolite și, prin și dincolo de aceasta, va transmuta geniul limbii (vorbite) în scriitură de geniu. La început, Céline își face ucenicia la mai multe case de comerț de țesături și giuvaiergerie din Paris sau Nisa, experiență cristalizată în descrierea Casei Gorloge din romanul *Mort à crédit*. Visător, exaltat, dar fără diplome, avere sau protecție, tânărul Destouches nu vede decât o soluție: voluntar în armată”.

Prototip al eroului francez

Pe urmele tatălui său, ajunge caporal (1913), apoi sergent de cavalerie (1914), în regimentul 12 Cuirasieri încartiruit la Rambouillet. „Pe frontul belgian, la Poelkapelle, lângă Ypres, este rănit de un glonț la brațul drept și, totodată, se pare că suferă un puternic traumatism cranian, care-i va tortura existența prin dureri de cap acute, vertijuri, zumzete în urechea stângă, insomnii. Viața de cazarmă, frustrantă, traumatizantă, bântuită de ispita dezertării, este transpusă de Céline în textul neterminat *Casse-Pipe* (Măcelul) și în *Carnet du cuirassier Destouches* (Carnetul cuirasierului Destouches). Citat pe Ordinul de zi al

subofițer Céline devine prototipul eroului francez. Alături de legenda copilului martir, stigmatizat de viața scăpătată din pasajul Choiseul nr. 36 - devenit, în Voyage au bout de la nuit și Mort à crédit, pasajul Beresinas -, de obsesia sărăciei și mania economisirii banului familial, fabula marelui mutilat de război va alimenta încontinuu imaginarul scriiturii céliniene”.

Supraveghetor de plantație la Bikomimbo, în Camerun

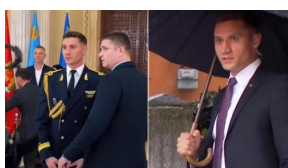
Reformat, lucrează la serviciul pașapoarte al Consulatului general al Franței din Londra. „Aici descoperă spectacolele de music-hall, frecventează lumea interlopă a dansatoarelor, proxeneților și prostituatelor, experiență crucială în formarea personalității sale, evocată nostalgic în Guignol’s Band. La Londra se căsătorește, pe 19 ianuarie 1916, cu Suzanne Nebout, animatoare de bar și dansatoare, însă neînregistrată de Consulatul Franței, căsătoria este lovită de nulitate. Citește cu fervore filosofie germană: Hegel, Fichte, Nietzsche, Schopenhauer. Compania forestieră franceză Sangha Oubangui - botezată Pordurière în Voyage au bout de la nuit - îl angajează supraveghetor de plantație la

Bacalaureatul, apoi însurătoarea

Dar și fantasmează, scriindu-i, de pildă, Simonei Saintu, o prietenă din copilărie: „În fine, poate că soarta va voi să ajung supraveghetor de harem la Constantinopol, cu particularitățile (în lipsă de altceva) pe care le implică această funcție, însă fidel devizei cavalerilor Des Touches: «Mai multă onoare decât onoruri!»”. „Repatriat pe motiv de boală (paludism, dizenterie), lucrează la revista de vulgarizare a științei Eurêka, unde semnează traducerea unui text american, De l'utilisation rationnelle du progrès (Despre utilizarea rațională a progresului). Angajat de Fundația Rockefeller, participă la misiuni de combatere a tuberculozei în Bretagne. La Rennes face cunoștință cu medicul ftiziolog Athanase Follet și se logodește cu fiica

Édith Follet, apoi se înscrie la Facultatea de Medicină din Rennes. Pe 15 iunie 1920, se naște, în aceeași zodie cu tatăl ei, Gemeni, Colette Destouches”, mai amintea biograful Toader Saulea.

— CITEȘTE PE ANTENA3.RO —

Internetul a fost cucerit de ofițerul SPP care îl păzește pe Nicușor Dan

Îndrăgostit de o roșcată năbădăioasă

„Louis-Ferdinand Céline - completa cercetătorul - susține comunicări științifice de zoologie, face stagii de obstetrică și chirurgie, frecventează Institutul Pasteur, dă ultimele examene și se gândește un moment la o carieră în cercetare. În mai 1924 susține teza în medicină *La Vie et l'Œuvre de Philippe Ignace Semmelweis*, consacrată inventatorului profilaxiei și al metodelor antiseptice. Recent înființata Societate a Națiunilor (1920) îl angajează ca medic igienist pentru misiuni în SUA, Canada, Europa, Africa Occidentală. Divorțat, din vina sa, de Édith Follet, se îndrăgostește fulgerător și durabil de dansatoarea americană Elisabeth Craig, prototipul

revărsate. Céline îi dedică primul său roman, Voyage au bout de la nuit, în care cele trei personaje feminine, Lola, Musyne, Molly, o întruchipează pe seducătoarea dansatoare”.

Laureat al Premiului Renaudot

Între timp, scrie piese de teatru precum L'Église (Biserica), refuzată de editura Gallimard, și Périclès, ulterior intitulată Progrès. Deschide un cabinet în cartierul Clichy - Dr. L.D. medicină generală și boli de copii -, pe care îl va închide din lipsă de clientelă, reușind să obțină însă un post la dispensarul municipal din Clichy. Se mută în Montmartre, împrietenindu-se aici cu pictorul boem Gen Paul, cu scriitorul Marcel Aymé, actorul Robert Le Vigan și pictorul breton Henri Mahé, decorator de filme (Abel Gance), de baruri și case de toleranță. Cum editura Gallimard temporizează publicarea romanului Voyage au bout de la nuit, autorul își retrace manuscrisul, iar cartea apare în librării pe 15 octombrie 1932, scoasă de recent înființata editură Denoël. Tirajul crește vertiginos, depășind cincizeci de mii de exemplare, datorită, în parte, zarvei pe care a stârnit-o acordarea Premiului Goncourt lui Guy Mazeline, autorul

Stigmatizarea comunismului sovietic

Călătorește în Germania și Austria, iar la întoarcere publică articolul incendiar „Pour tuer le chômage, tueront-ils les chômeurs?” („Pentru a suprima șomajul vor suprima oare șomerii?”), precum și un fel de postfață, „Qu’on s’explique” („Să lămurim lucrurile”), în chip de replică la criticile aduse romanului său. „Cu prilejul împlinirii a treizeci și unu de ani de la moartea lui Zola, rostește, la Médan, în octombrie 1933, un Hommage à Zola, care se bucură de mare succes în presă. Editura Denoël și Steel publică, cu mici modificări, comedia L’Église, dedicată tot unei dansatoare, daneza Karen Marie Jensen. Tradus în limba rusă de Elsa Triolet, cu multe tăieturi, romanul Voyage au bout de la nuit este criticat de Maxim Gorki la primul Congres al scriitorilor sovietici din martie

1936, romanul *Mort à crédit* este întâmpinat cu ostilitate de critică. Lucien Descaves, căruia îi este dedicată cartea, nu intervine în apărarea ei. La întoarcerea din URSS, călătorie motivată de cheltuirea la fața locului a drepturilor de autor, Céline publică, în decembrie 1936, vehementul pamflet *Mea culpa*, care stigmatizează comunismul sovietic”, remarca Toader Saulea.

Fuga spre Danemarca

În buclă: „Un al doilea pamflet, antisemit și anticomunist, *Bagatelles pour un massacre* (Bagatele pentru un măcel), vede lumina tiparului în decembrie 1937, în momentul acutei crize sociale și politice prin care trecea societatea franceză ca urmare a căderii guvernului socialist Léon Blum. Cu pamfletul *L'École des cadavres* (Școala cadavrelor), apărut în noiembrie 1938, după Acordul de la München, Céline se declară adeptul necondiționat al păcii, îndemnând la o alianță militară franco-germană. Instituțiile fundamentale ale Franței, neputincioase în fața ocupantului, sunt criticate cu virulență în pamfletul *Les Beaux Draps* (La ananghie), apărut în februarie 1941. Pe 23 februarie 1943, Céline se căsătorește cu dansatoarea Lucette Almanzor, din trupa de balet a

1944, împreună cu Lucette și pisoiiul Bébert, hotărât să ajungă în Danemarca, unde își depusese economiile. Opiți din drum la Baden-Baden, se alătură coloniei franceze în exil la Sigmaringen, unde Céline își oferă gratuit serviciile ca medic”.

Învinuit de trădare la Paris

Mai mult: „Atmosfera de aici va fi evocată în romanul D’un château l’autre (De la un castel la altul). Obținând viza de intrare în Danemarca, familia Destouches ajunge la Copenhaga în martie 1945, după o călătorie de coșmar. Între timp, Tribunalul municipal din Paris emite mandat de arestare împotriva lui Céline, învinuit de trădare. Peste tot, în Franța, se purcede la executarea colaboraționiștilor. Încarcerat în Danemarca, la Vestre Faengsel, unde petrece unsprezece luni, Céline este eliberat în iunie 1947, cu domiciliu forțat. În replică la articolul din Les Temps modernes prin care Sartre susținea că Céline fusese stipendiat de naziști, acesta scrie pamfletul À l’agité du bocal (Avortonului neastâmpărat). Condamnat de Tribunalul parizian, în februarie 1950, la un an închisoare, cincizeci de mii de franci amendă și confiscarea a jumătate din avere, Céline este amnistiat de Tribunalul Militar în

U cruce și un veler cu trei catarge

Familia Destouches se întoarce în Franța în iulie 1951, instalându-se la Meudon, lângă Paris, unde Céline deschide un cabinet medical, iar soția sa dă lecții de dans. „Editura Gallimard, care în 1951 semnase un contract pentru întreaga operă a scriitorului, publică *Féerie pour une autre fois*, *Il - Normance* (*Feerie pentru altădată*, *Il - Normance*) (1954) și *Entretiens avec le professeur Y* (*Convorbiri cu profesorul Y*) (1955), interviu imaginar asupra artei poetice céliniene. În iunie 1957 apare romanul *D'un château l'autre* și tot acum sunt înregistrate discuri cu fragmente din primele sale romane, în lectura actorilor: Arletty, Michel Simon, Pierre Brasseur. Editura Gallimard hotărăște publicarea, în colecția *Bibliothèque de la Pléiade*, a romanelor *Voyage au bout de la nuit* și *Mort à crédit*, realizată în 1962. În această perspectivă, Céline acceptă să rescrie pasajele din *Mort à crédit* cenzurate în edițiile curente. Se stinge din viață la 1 iulie 1961, în urma unei rupturi de anevrism, ca și tatăl său, și la aceeași vârstă: șaiszeci și șapte de ani. Este înhumat în cimitirul de la Meudon. Pe cavoul său, deasupra

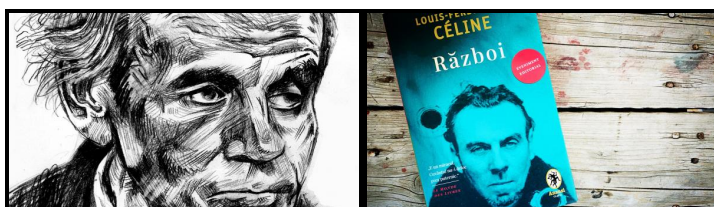
131 de ani se împlinesc în 27 mai 2025 de la nașterea medicului scriitor Louis-Ferdinand Céline.

„Céline își face ucenicia la mai multe case de comerț de țesături și giuvaiergerie din Paris sau Nisa, experiență cristalizată în descrierea Casei Gorloge din romanul *Mort à crédit*”, Toader Saulea, biograf

„Visător, exaltat, dar fără diplome, avere sau protecție, tânărul Destouches nu vede decât o soluție: voluntar în armată”, Toader Saulea, cercetător

„Stigmatizat de viața scăpătată din pasajul Choiseul, de obsesia sărăciei și mania economisirii banului familial, fabula marelui mutilat de război va alimenta încontinuu imaginarul scriiturii céliniene”, Toader Saulea

„Mai multă onoare decât onoruri!”, deviza familiei lui Céline

~

Subiecte în articol: louis ferdinand celine

romancier eseist pamfletar

Urmăriți Jurnalul și pe Google News

TOP ARTICOLE PE JURNALUL.RO:

- 1. Vești bune pentru unii pensionari. Cine va primi 280 de lei în plus din iunie 2025**
- 2. Întâmplare halucinantă în Marea Britanie. Un veteran de 98 de ani s-a urcat cu un tanc pe o mașină Tesla**
- 3. Cine sunt bugetarii cu cele mai mari salarii. Beneficiază și de pensii speciale**
- 4. Mesajul Regelui Charles pentru Nicușor Dan: "Vom rămâne uniți în activitatea noastră comună, inclusiv în sprijinul pentru Ucraina și stabilitatea regiunii"**
- 5. VIDEO PERICOL de prăbușire la Salina Praid. Activitatea s-a suspendat**

PARTENERI

ANTENA 3
Vaporul care a eșuat în curtea unui norvegian a fost repus pe apă. Proprietarul casei: „Mi-a

LIBERTATEA.RO
Principalii creditorii ai Ucrainei, interesele lor majore și cele patru scenarii după care lucrează

SPYNEWS.RO
Florin Salam, prima reacție după ce s-a zvonit că a pierdut 500.000 de euro la cazinou: „Când vezi că

ANTENA 3

Cea mai recentă descoperire de pe șantierul Neom pune lumea în alertă. Ar putea crea un dezechilibru pe Pământ

ANTENA 3

Dacă primești acest mesaj pe telefon, este întotdeauna un atac

ANTENA 3 Se

adâncește misterul în cazul româncei dispărute în Italia. Detaliul surprinzător pe care tocmai l-au aflat anchetatorii

ANTENA 1

Chefi la cuțite, 26 mai 2025. Cine sunt semifinaliștii sezonului 15 și ce concurenți au fost eliminați, după ultimul battle

STIRILEKANALD.RO

Vladimir Putin, ținta unui atentat. Elicopterul liderului rus, atacat în forță de dronele Ucrainei

PRESSALERT.RO

SCANDALOS
Incompetența administrației Fritz a dus la pierderea unei finanțări europene de patru milioane de euro pentru Spitalul de Copii „Louis Turcanu”
UPDATE
Reacția lui Fritz și replica directorului Ovidiu Adam

WEBCAM LIVE ROMÂNIA